

Co-funded by
the European Union

LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS – 101107725

LIFE OrnamentallIAS

Ime projekta: Preprečevanje in obvladovanje negativnih vplivov okrasnih invazivnih tujerodnih vrst rastlin na ogrožene evropsko pomembne habitatne tipe in vrste / Prevention and management of adverse impact of ornamental invasive alien plant species on endangered habitat types and species of EU importance

Akronim: LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS

Številka projekta: 101107725

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2029

Finančni instrument: Projekt se sofinancira v okviru programa LIFE, finančnega instrumenta Evropske unije za ukrepe na področju okolja in podnebja, ki ga upravlja CINEA v imenu Evropske komisije v programskem obdobju 2021 – 2027. Razliko krije Republika Slovenija oziroma partnerji z lastno udeležbo. Celotna vrednost projekta znaša 7.860.114,05 € (delež sofinanciranja EU je 60,00 %, kar znaša 4.716.068,43 €).

Partnerji projekta:

- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN)
- Razvojna agencija Sora d.o.o. (RAS)
- Direkcija Republike Slovenije za vode (DRSV)
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS)
- Notranjski regijski park Javni zavod (NRP)
- Javna ustanova za upravljanje zastičenim področjima i drugim zastičenim dijeovima prirode na področju Zagrebačke županije (Zeleni prsten)
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Celje (KGZS-Zavod CE)
- Arboretum Volčji potok (AVP)
- Simbio, Družba za ravnanje z odpadki d.o.o. (Simbio d.o.o.)
- Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet (UNIZG FAZ)

Opis projekta: Invazivne tujerodne vrste so ena izmed največjih groženj biotski raznovrstnosti. Številne invazivne tujerodne rastline so bile vnesene kot okrasne rastline in njihovo širjenje v naravo ogroža domorodne vrste in habitatne tipe, pomembne za EU. Projekt LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS-101107725 obravnava okrasne invazivne tujerodne rastline (v nadaljevanju: ITR) na treh ravneh: preventivno delovanje, zgodnje odkrivanje in hitro odzivanje (v nadaljevanju: ZOHO sistem) ter obvladovanje in odstranjevanje. Preprečevanje vnosa vrst se naslavlja z ozaveščanjem deležnikov in širše javnosti, kjer se osredotoča predvsem na širjenje ITR iz urbanih območij in na odstranjevanje oziroma odlaganje zelenega odreza. Cilji preventivnega delovanja so predvsem priprava ocene invazivnosti posameznih okrasnih rastlin, iskanje alternativ ITR, priprava kodeksa ravnanja za hortikulturo ter razvoj učinkovitejšega ravnanja z zelenim odrezom. ZOHO sistem bo nadgrajen na področju kmetijstva in upravljanja z vodami. Namen uveljavljanja ZOHO sistema v sektorju upravljanja z vodami in kmetijstva je preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin ter ohranjanje in izboljšanje stanja posameznih evropsko pomembnih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst. Ena izmed pomembnih dejavnosti projekta je tudi zagotavljanje trajnosti, prenosljivosti in nadgradnje rezultatov projekta za nadaljnjo uporabo in razvoj v drugih sektorjih in na drugih področjih.

Co-funded by
the European Union

LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallAS – 101107725

LIFE OrnamentallAS

Cilji projekta:

1. Omejiti širjenje ITR iz obdelovalnih in urbanih območij (parkov in vrtov) v ogrožene naravne habitate z ozaveščanjem javnosti in sodelovanjem zainteresiranih strani.
2. Omejiti vnos in širjenje ITR v ogrožene naravne habitate s prilagojenim ravnanjem z vrtnimi odpadki.
3. Razviti prilagojene tehnike ravnanja z odpadki ostankov ITR in raziskati možnosti alternativne uporabe materiala ITR ter njihov potencial za krožno gospodarstvo.
4. Nadgraditi in vzpostaviti sistem zgodnjega opozarjanja in hitrega odzivanja na področju upravljanja z vodami in kmetijstva, da se prepreči nadaljnje širjenje ITR in zmanjšati njihov negativni vpliv na vrste in habitate, pomembne za EU.
5. Izboljšati stanje ohranjenosti EU pomembnih vrst in habitatov, ki jih ogrožajo okrasne ITR, z odstranjevanjem in upravljanjem ITR, ki bo nadgrajen in prilagojen specifičnemu habitatu in sektorju (kmetijstvo, vodarstvo in gozdarstvo) na 233 ha in ohranjenih dodatnih 1.407 ha.
6. Zagotoviti trajnost, prenosljivost in nadgradnjo rezultatov projekta za nadaljnjo uporabo in razvoj v drugih sektorjih in področjih.

Načrtovane aktivnosti:

- Vzpostavitev dobrega partnerstva in vodenje projekta. Redno spremljanje poteka projekta v skladu s časovnico in ugotavljanje odstopanja dejanske izvedbe od načrtovanega, tako v časovnem, finančnem in vsebinskem smislu.
- Preprečevanje vnosa okrasnih ITR v naravo iz vrtov in parkov, da bi zaščitili habitate in vrste, pomembne za EU, z uporabo najboljših praks za preventivne ukrepe, kot je priprava in podpis kodeksa ravnanja s strani vrtnarjev, občin, izobraževalnih inštitutov itd., ter ozaveščanje o grožnjah, ki jih predstavljajo okrasne ITR v sektorju okrasnega vrtnarstva.
- Vzpostavljen bo protokol ZOHO za kmetijska zemljišča (za preprečevanje širjenja ITR v habitate, pomembne za EU). Poskrbljeno bo za promocijo aplikacij za vnos podatkov o pojavu ITR v kmetijskem sektorju. Uporaba sistema ZOHO bo povzročila zmanjšanje površine invazivnih rastlin na pilotnih območjih. Izvedenih bo najmanj 10 akcij odstranjevanja ITR kot hitri odziv v sistemu zgodnjega opozarjanja.
- Ustanovljen bo protokol za učinkovit sistem ZOHO za sektor upravljanja z vodami (za preprečevanje širjenja ITR v habitate, pomembne za EU). Poskrbljeno bo za prenos znanja med Slovenijo in Hrvaško.
- Razvita bodo priporočila za pravilno ravnanje z odstranjevanje ostanki ITR in smernice za učinkovit sistem ravnanja z zelenim odrezom, ki bo občinam omogočal uporabnikom prijazne načine odlaganja vrtnega odpada.
- Na pilotnih območjih bodo razvite in vzpostavljene optimizirane metode upravljanja in obnove habitatov. Vnos in širjenje ITR v habitate, pomembne za EU zaradi odlaganja vrtnih odpadkov, bo zmanjšano/preprečeno s približno 10 odvozi vrtnih odpadkov iz izbranih pilotnih območij.
- Splošna javnost, kmetje, čebelarji, učenci in profesorji ter podjetja za ravnanje z odpadki bodo z ustreznim obveščanjem in izobraževanju pridobili več znanja o prepoznavanju okrasnih ITR in njihove grožnje habitatom in vrstam v interesu EU. Seznanili se bodo o vplivu ITR, predvsem okrasnih ITR, prednostih uporabe avtohtonih in neinvazivnih

Co-funded by
the European Union

LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS – 101107725

LIFE OrnamentallIAS

tujerodnih rastlin, ustrezno ravnanje z vrtnim odpadom, metode ravnanja in odstranjevanja ITR.

- Spodbujanje javnosti k vnašanju podatkov o ITR v obstoječi aplikaciji Invazivke.si in Invazivne vrste u Hrvatskoj.

Vodja projekta na DRSV:

Ime in priimek: dr. Nataša Smolar Žvanut

Naslov: Direkcija RS za vode, Hajdrihova 28c

e-pošta: natasa.smolar-zvanut@gov.si

Telefon: 01 478 3131